

Informatika - ukážka konkrétneho metodického listu

Názov témy:

Profesijná webová stránka žiaka

Ciele výučby v rámci modelovej hodiny, resp. hodín:

- definovať profesijnú webovú stránku,
- diskutovať o význame (terajšom aj budúcom) profesijnej webovej stránky žiaka,
- používať profesijnú stránku ako jeden zo spôsobov prezentácie samého seba (svojho portfólia),
- aplikovať základné pravidlá a odporúčania týkajúce sa obsahu a spôsobu prezentácie na webe, aplikovať pravidlá prístupnosti, použiteľnosti a bezpečnosti,
- aplikovať postupnosť a poradie krokov vedúcich k tvorbe kvalitnej webovej prezentácie,
- argumentovať pre a proti použitiu konkrétnych foriem, prvkov a spôsobov prezentácie na webe,
- zhodnotiť informačnú hodnotu profesijnej stránky.

Rámcové umiestnenie modelovej hodiny, resp. hodín:

Predmet informatika, oblasť Informácie okolo nás, prezentácia informácií na webovej stránke, 2 h.

Cieľová skupina:

Gymnázium, 1. ročník, skúsenosti so spracovaním textu, grafiky, práca s internetom

Základná štruktúra modelovej hodiny/hodín:

- Administrácia hodiny (2-3 min),
- výklad učiva a diskusia so žiakmi o význame profesijnej webovej stránky (10-15 min),
- brainstorming – obsah, forma, pravidlá prof. web. stránky (20-30 min),
- utriedenie získaných nápadov a myšlienok, tvorba pojmovej mapy (40-50 min),
- zhrnutie a záver (5 – 10 min).

Výklad témy:

Profesijná webová stránka: formálnejšia verzia osobnej stránky s cieľom prezentácie profesijného rastu autora.

Obsah profesijnej stránky: profesijný životopis, prehľad vzdelania a skúsenosti, študijné a pracovné portfólio. Produkty práce (odkazy na ne), hodnotenie práce, hodnotenia zamestnávateľov, úspechy, ocenenia, plány do budúcnosti, ...

Pravidlá prístupnosti (<http://www.pravidla-pristupnosti.cz/>) a použiteľnosti (KRUG, S.: Web design: Nenuťte užívateľa premýšľať!. Brno : Computer Press, 2003, 144 s. ISBN 80-7226-892-9) webových stránok.

Publikovanie informácie s dôrazom na bezpečnosť a ochranu súkromia a osobných informácií.

(<http://www.bezpecnenainternete.sk/>, <http://zodpovedne.sk/>).

Študijný materiál pre študentov:

ŠNAJDER, L., GUNIŠ, J., GUNIŠOVÁ, V., JAŠKOVÁ, L.: Informatika pre stredné školy - Práca s internetom. 1. vydanie. 2008. ISBN 978-80-10-01518-4.

Metodika modelovej hodiny/hodín:

Po krátkom výklade učiteľa zaoberajúcom sa významom profesijnej webovej prezentácie a vzájomnej diskusii so žiakmi nasleduje brainstorming na uvedenú tému. Cieľom je zozbierať čo najviac pojmov a odporúčaní týkajúcich sa tejto témy. Zaujímajú nás nápady ohľadom obsahu, formy a všeobecných pravidiel webových prezentácií. Žiacke výstupy zapisujeme na tabuľu, nekomentujeme ich.

Keďže žiaci s touto problematikou nemajú veľa skúsenosti je pravdepodobné, že po krátkom čase sa prílev nápadov spomalí. V tomto okamžiku môžeme žiakov nasmerovať už na existujúce webové prezentácie (napr. http://www.gjar-po.sk/studenti/profesijne_stranky.htm*). Webové prezentácie by sme mali starostlivo vybrať, ale časť z nich nemusí spĺňať všetky odporúčania, ktoré budeme neskôr od žiakov požadovať.

Negatívne prvky môžeme neskôr využiť ako ukážku toho, ako sa to nemá robiť. Spustíme druhú vlnu brainstormingu. Tieto nápady budú ovplyvnené tým, čo si žiaci práve prezerajú.

Nie je vhodné ovplyvniť žiakov existujúcimi prezentáciami už na začiatku. Mohli by sme sa pripraviť o množstvo originálnych nápadov a myšlienok.

Ku koncu, ak sa nápady míňajú môže aj učiteľ prispieť svojimi nápismi a aktivovať tak žiakov. Cieľom je, aby sme tému pokryli množstvom rovnomerne rozmiestnených nápadov.

Nasleduje druhá fáza hodiny, utriedenie – kategorizácia nápadov, tvorba pojmovej mapy.

V tejto fáze už aktivitu preberá učiteľ. Cieľom je, aj za pomoci žiakov, roztriediť nápady do niekoľkých oblastí: obsah, forma, pravidlá. Kategória obsah sa týka samotného obsahu prezentácie. Čo v prezentácii môže, nemusí byť, čo by v prezentácii malo a nemalo byť. V kategórii forma diskutujeme o tom, ako informácie musia, môžu, nemusia, nemali by byť prezentované. Zaradíme sem nápady ohľadom formátu dokumentov, farebnosti stránok, použitia jazyka, obrázkov, rozmiestnenia obsahu na stránke a pod. V poslednej kategórii ostanú nápady týkajúce sa netikety, bezpečnosti, prístupnosti a použiteľnosti webových stránok. Opäť môžeme vytvoriť podkategórie typu musí, môže, nemusí a nesmie. Nič sa nestane, ak ostanú nejaké nezaradené nápady. Umiestnime ich aj s príslušným komentárom do kategórie ostatné. Pri zaraďovaní jednotlivých nápadov do kategórií je dôležité diskutovať so žiakmi a vedieť zdôvodniť naše spoločné (učiteľ a žiaci) rozhodnutie. Každý žiak by mal rozumieť a akceptovať rozhodnutia skupiny resp. vedieť vecne argumentovať proti rozhodnutiu. Nie je vhodné ak žiak len pasívne prijíma výsledky diskusie.

Po ukončení hodiny získa žiak ucelený pohľad na danú problematiku a pojmová mapa mu pomôže pri tvorbe jeho vlastnej profesijnej webovej prezentácie. Súčasťou nasledujúcej domácej prípravy môže byť výber obsahu a formy jeho vlastnej webovej prezentácie.

** Profesionálne stránky žiakov GJAR (Gymnázium J. A. Raymana v Prešove, www.gjar-po.sk) vznikajú na konci prvého ročníka. Počas celého štúdia ich žiaci aktualizujú a upravujú podľa požiadaviek učiteľov a svojich vedomostí. Stránky sú pravidelne kontrolované a hodnotené učiteľom informatiky. Profesionálna stránka môže byť použitá pri príprave na maturitnú skúšku.*

Prehľad použitých aktivizujúcich metód

Diskusia – riadená forma komunikácie učiteľa a žiakov, pri ktorej sa vzájomne vymieňajú názory na danú tému. Na základe svojich skúseností a znalostí uvádzame argumenty. Cieľom je vzbudiť záujem žiakov o problematiku tvorby profesijnej webovej stránky.

Brainstorming – napíšeme problém na tabuľu a vyzveme účastníkov k produkcii nápadov na jeho riešenie. Nápady a myšlienky sa zapisujú na tabuľu. Príspevky nekritizujeme, nekomentujeme, účastníkom ponecháme voľnosť, účastníci sú si navzájom rovni.. Každý sa môže inšpirovať nápadmi ostatných, môže ich kombinovať. Na žiaden z nápadov sa nemôže uplatňovať autorské právo. Cieľom je zhromaždiť čo najväčšie množstvo nápadov.

Vytvorenie pojmovej mapy – spôsob vizuálneho znázornenia chápania danej problematiky a vzájomných vzťahov medzi pojmami a myšlienkami. Počas tvorby mapy by sme mali vedieť argumentovať pre zaradenie objektov do konkrétnych vetiev.

Pomôcky potrebné k príprave a realizácii modelovej hodiny

Tabuľa, farebné fixky, počítače s pripojením do internetu.

Alternatívne riešenie modelovej hodiny/hodín:

Pre mladších žiakov je vhodné vytvárať osobnú webovú stránku, ktorá je im svojim obsahom formou bližšia.

Úskalia modelovej hodiny/hodín:

Učiteľ by mal mať skúsenosti s tvorbou webových stránok a dostatočný nadhľad nad danou problematikou. Mal by poznať štandardy niektorého zo značkových jazykov pre tvorbu webových stránok a vedieť ho používať. Mal by poznať základné odporúčania týkajúce sa prístupnosti a použiteľnosti webových stránok, vedieť zdôvodniť ich význam a dôležitosť. Mal by ovládať problematiku bezpečnosti a ochrany osobných údajov.

Zoznam webových stránok pre druhú vlnu brainstormingu je potrebné si vopred starostlivo pripraviť (napr. vo forme odkazov z konkrétnej webovej stránky). Použiť môžeme osobné (profesionálne) stránky starších žiakov. Výhodou tohto riešenia je, že tieto stránky sa neustále aktualizujú, vylepšujú a sú pripomienkované učiteľmi.

Učiteľ by mal byť pripravený na to, že v skupine sa vyskytne žiak, ktorý má skúsenosti s tvorbou webových stránok. Skupina môže mať tendenciu brať názory tohto žiaka ako odborníka v danej oblasti. Jeho návyky a postupy však nemusia byť správne. Je dôležité vedieť argumentovať proti jeho postupom a názorom (nie ho zosmiešniť, resp. kategoricky zamietnuť). V prípade, že uvedený žiak sa v danej oblasti skutočne vyzná a orientuje, môže byť cenným partnerom učiteľa.

Ukončenie hodiny a spätná väzba:

Na záver stručne popíšeme **spoločne vytvorenú** pojmovú mapu, odpovieme na prípadne otázky a nejasnosti. Súčasťou domácej prípravy na nasledujúcu hodinu môže byť výber obsahu (formy) profesijných stránok žiakov.

Autor modelovej hodiny:

Mgr. Ján Guniš, UPJŠ v Košiciach, jan.gunis@upjs.sk,

RNDr. Ľubomír Šnajder, PhD., UPJŠ v Košiciach, lubomir.snajder@upjs.sk.

Dátum, príp. číslo verzie metodického listu:

vytvorené 25. 8. 2009, verzia 3

Krátke zhrnutie skúseností s realizáciou:

Problematika tvorby webových stránok je omnoho komplexnejšia, než by sa mohlo na prvý pohľad zdať. Okrem samotnej tvorby stránky sa postupne pridávali ďalšie aspekty: zmysluplný obsah a jeho štruktúra, prístupnosť, použiteľnosť, bezpečnosť, ochrana osobných informácií apod.

Od samotného kódovania (práca s (X)HTML) sa postupne upúšťa (aj z dôvodu časovej tiesne) a využívajú sa existujúce free systémy pre správu on-line obsahu.